

Sparekassen

for Nørre Nebel og Omegn

CVR. NR. 66 67 10 11

Risikoreport

Pr. 31.12.2017

Indholdsfortegnelse

Risikorapport i henhold til CRR-forordningen	3
Risikostyringsmålsætninger og -politik	3
Ledelseserklæringer	6
Oplysninger om sparekassens ledelse	7
Kapitalgrundlag	7
Kapitalkrav (solvensbehov) og solvens	7
Modpartsrisiko	8
Kontracyklisk buffer	8
Behæftede og ubehæftede aktiver	11
Anvendelse af ECAI'er	11
Eksponeringer med markedsrisiko	12
Operationel risiko	12
Eksponeringer i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen	12
Eksponeringer for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen	13
Aflønningspolitik	13
Gearingsgrad	14
Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker	14

Risikorapport i henhold til CRR-forordningen

Kapitaldækningsreglernes første to søjler omfatter opgørelse af hhv. solvensprocent og solvensbehov. Som supplement her til indeholder søjle III krav til offentliggørelse af mere detaljeret information om sparekassens risici, kapitalstruktur, kapitaldækning, risikostyring m.v. Kravene fremgår af CRR-forordningens artikel 431 – 455.

Sparekassen for Nørre Nebel og Omegn har vedtaget at offentliggøre disse oplysninger på sparekassens hjemmeside. Vise af oplysningerne er en gengivelse af oplysninger i sparekassens seneste årsrapport.

Risikostyringsmålsætninger og -politik

Sparekassen er eksponeret i forhold til forskellige risikotyper. Sparekassens bestyrelse fastlægger med udgangspunkt i sparekassens forretningsmodel og sparekassens strategiske målsætninger relevante risikopolitikker samt principper for risiko- og kapitalstyring. Formålet med sparekassens politikker for risikostyring er at minimere tab, der kan opstå som følge af uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Sparekassen har en række værktøjer til identifikation og styring af risici. Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af tildelte risikorammer. Den daglige risikostyring foretages af direktionen.

Sparekassen har i henhold til lovgivningen etableret en risikostyringsfunktion og udpeget en overordnet leder med specifikt ansvar for risikostyringsfunktionen til risikoansvarlig. Det er organisatorisk sikret, at den risikoansvarlige kan være tilstrækkelig uafhængig af sparekassens funktioner til, at den risikoansvarliges opgaver kan udføres betryggende. Der er etableret procedurer, der sikrer, at mulige interessekonflikter mellem den risikoansvarliges andre opgaver end risikostyring håndteres betryggende. Risikostyringsfunktionen udarbejder efter behov og mindst en gang årligt en rapport til bestyrelsen om sparekassens risikostyring. Den risikoansvarlige kan i relevant omfang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen, når specifikke risikopåvirkninger påvirker eller kan påvirke sparekassen.

Der er for risikostyringsfunktionen udarbejdet en af direktionen godkendt instruks. Den risikoansvarlige udarbejder hvert år en plan for de risikoområder, funktionen vil sætte særligt fokus på. Planen godkendes af direktionen.

Den risikoansvarlige er udpeget af bestyrelsen.

De væsentlige risikoområder for sparekassen er kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationelle risici.

Sparekassens bestyrelse foretager løbende og mindst en gang om året en vurdering af sparekassens enkelte og samlede risici og tager i den forbindelse stilling til, om risiciene er acceptable. Sparekassens risikostyring behandles ligeledes i sparekassens bestyrelse.

Kreditrisici

Den væsentligste risiko i sparekassen er kreditrisikoen, defineret som tab som følge af debtors misligholdelse af betalingsforpligtelser overfor sparekassen. Sparekassens bestyrelse har inden for rammerne af den vedtagne forretningsmodel i kreditpolitikken fastlagt de overordnede principper for sparekassens kreditgivning og foretager bevilling af de største engagementer. Bestyrelsen har endvidere givet beføjelser til direktionen.

Sparekassens kreditpolitik fastsætter, at sparekassens risikoprofil på kreditområdet skal være passende forsigtig. Følgende centrale elementer fra kreditpolitikken kan fremhæves:

Sparekassens målgruppe er privatkunder og erhvervs kunder med en sund økonomi. Sparekassen tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkeltengagementer ikke udgør nogen risiko for sparekassens eksistens.

Sparekassens primære kundegrupper er privatkunder, landbrug samt små og mellemstore erhvervs virksomheder og fordelingen heraf er i henhold til årsrapport for 2017 51 % til privatkunder og 49 % til erhverv. Heraf udgør landbrugsengagementer 22 %, som er sparekassens største erhvervsgruppe.

Alle engagementer over 1,5 mio. kr. følges løbende på individuel basis. Øvrige udlån og garantier overvåges på gruppevis basis dog sådan, at når objektive indikatorer viser, at der kan opstå et konkret problem med et engagement, bliver disse ligeledes vurderet individuelt. Sparekassen klassificerer kunderne i grupper i overensstemmelse med den risiko, der vurderes at være forbundet med lån til netop denne kunde.

Koncentrationen af store engagementer, det vil sige enkelt engagementer, der overstiger 10 % af sparekassens kapitalgrundlag, er ultimo 2017 opgjort til 16,4 %.

Sparekassen ønsker som hovedregel sikkerhedsstillelse fra kunden i form af pantsætning af kundens aktiver.

Sparekassen ønsker et rimeligt forhold mellem prisen på en kredit og den risiko, eksponeringen påfører sparekassen. Ved prissætningen tages der højde for eksponeringens størrelse, kapitalbindingen, risikoen på kunden, sikkerhedsstillelse og indtjeningen på andre forretninger.

Bestyrelsen har vedtaget principper for rapportering på kreditområdet. Bestyrelsen modtager mindst hvert kvartal rapportering på kreditområdet. Mindst 2 af de kvartalsvise rapporteringer er fuldstændige rapporter, mens øvrige rapporter kan være mindre omfattende.

Markedsrisici

Sparekassens bestyrelse har i markedsrisikopolitikken fastlagt de overordnede rammer og principper for styring af sparekassens markedsrisici. Ved markedsrisici forstås risici for, at dagsværdien af finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter falder som følge af ændringer i markedspriser. Sparekassens markedsrisici omfatter: renterisici, aktierisici, og valutarisici.

Sparekassens grundlæggende politik vedrørende markedsrisikoen er, at sparekassen aldrig vil påtage sig markedsrisici, der kan få indflydelse på sparekassens handlefrihed mv. I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den risiko, sparekassen må påtage sig indenfor de forskellige risikotyper. Bestyrelsen modtager jævnlig rapportering om udviklingen i markedsrisikoen. Det indgår i risikovurderingen, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast.

Renterisiko

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning, og er udtryk for det tab eller den gevinst, der opnås ved en ændring af renten på de finansielle markeder på 1 procentpoint. Grænsen for renterisiko er af sparekassens bestyrelse fastsat til 5 % af kapitalgrundlaget. Renterisikoen er ultimo 2017 opgjort til 3,0 % af sparekassens kernekapital, svarende til 8,1 mio. kr. . Den overvejende renterisiko udgøres af sparekassens beholdning af obligationer. Værdien af sparekassens obligationsbeholdning udgør 982 mio. kr. pr. 31.december 2017 mod 996 mio. kr. ultimo 2016.

Aktierisiko

Sparekassens beholdning af aktier omfatter børsnoterede aktier og investeringsforeninger. Herudover har sparekassen unoterede aktier i en række sektorselskaber (strategiske samarbejdspartnere i

pengeinstitutsektoren). Værdien af sparekassens samlede aktiebeholdning udgør 64 mio. kr. ultimo 2017, hvoraf sektoraktier udgør 53 mio. kr. Sparekassens bestyrelse har fastsat en grænse for beholdning af børsnoterede aktier på 5 % af kapitalgrundlaget. Pr. 31. december 2017 udgør børsnoterede aktier 4,1 % af kapitalgrundlaget. Det tilstræbes, at beholdningen af børsnoterede aktier sikres en passende spredning ved køb af enkeltaktier.

Valutarisiko

Sparekassens valutarisiko består af beholdningen af kontant rejsevaluta samt aktier og obligationer i udenlandsk valuta. Sparekassens primære valutaeksponering er i euro, svenske kroner, norske kroner og tyrkiske lira. Øvrige valutaer er uvæsentlige. Sparekassen foretager løbende afdækning af valutarisikoen. Sparekassens bestyrelse har fastsat, at valutarisikoen højst må udgøre 10 % af kapitalgrundlaget. Pr. 31. december 2017 udgør valutarisikoen 3,8 % af kapitalgrundlaget.

Likviditetsrisici

Bestyrelsen har i sparekassens likviditetspolitik fastsat, at likviditeten skal være forsvarlig og tilpas forsigtig til at understøtte sparekassens forretningsmodel. Sparekassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvider, likvide værdipapirer, samt tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det er sparekassens mål, at kundernes indlån i væsentlig omfang skal finansiere kundeudlånene.

Sparekassen har ikke optaget finansiering hos andre kreditinstitutter.

Likviditetssituationen har i hele 2017 været meget tilfredsstillende, og sparekassens likviditetsreserver ultimo 2017 viser en overdækning i henhold til lovkravet (§152) på 395 %. Likviditetsdækningsgraden (LCR) er ultimo 2017 opgjort til 399 %, hvilket overstiger minimumskravet på 100 %. Ledelsen vurderer således, at sparekassens likviditetsreserver er tilstrækkelige.

Sparekassen følger likviditetsudviklingen nøje med en fremskrivning af udviklingen i både et budgetteret scenarium og et stresset scenarium. Likviditeten styres ved anvendelse af likviditetsmodel udviklet af Lokale Pengeinstitutter. Resultatet af likviditetsstyringen rapporteres månedligt til sparekassens direktion og bestyrelse. Den fremskrevne likviditetsudvikling vurderes af ledelsen som værende meget tilfredsstillende.

Operationelle risici

Sparekassen er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici, herunder uhensigtsmæssige procedurer, menneskelige fejl, systemmæssige fejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Sparekassens bestyrelse har i politik for operationelle risici angivet en ramme for identifikation, vurdering, overvågning og styring af operationelle risici. Derudover har sparekassen politikker for IT-sikkerhed og for forsikringsmæssig afdækning af risici, der understøtter den operationelle risikostyring.

Sparekassen er opmærksom på, at medarbejderne udgør en vigtig ressource, og vurderer løbende risikoen for at miste nøglemedarbejdere. I disse overvejelser indgår behovet for outsourcing af arbejdsopgaver, som den enkelte nøglemedarbejder bestrider. Herudover søger sparekassen i videst muligt omfang at uddanne medarbejdere på områder, hvor det vurderes, at sparekassen har den største afhængighed.

Der er udarbejdet IT-sikkerhedspolitik og nødplaner, hvorved tab i tilfælde af manglende IT faciliteter eller anden lignende krisesituation kan begrænses. Sparekassen har etableret en compliancefunktion, der skal medvirke til at sikre, at vi til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav. Det er sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Sparekassens bestyrelse modtager rapportering om operationelle hændelser og tab på operationelle hændelser ud fra et væsentlighedsprincip.

Ledelseserklæringer

Sparekassens bestyrelse og direktion har den 6. marts 2018 godkendt risikorapporten for 2017.

Det er bestyrelsens vurdering, at sparekassens risikostyringsordninger er tilstrækkelige og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringssystemer er tilstrækkelige i forhold til sparekassens profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af sparekassens overordnede risikoprofil i tilknytning til sparekassens forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal, giver et relevant og dækkende billede af sparekassens risikoforvaltning, herunder af, hvordan sparekassens risikoprofil og den risikotolerance, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel/strategi, materiale og rapporteringer forelagt for bestyrelsen af sparekassens direktion, sparekassens risikoansvarlige og complianceansvarlige samt på grundlag af evt. af bestyrelsen indhentede supplerende oplysninger eller redegørelser.

En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser:

- at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser
- at en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser
- at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Sparekassens forretningsstrategi er baseret på sparekassens vision og værdigrundlag om inden for sit markedsområde at være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private og erhvervsvirksomheder. Sparekassen ønsker en lønsom indtjening baseret på en prissætning af sparekassens produkter, som afspejler den risiko og den kapitalbinding, som sparekassen påtager sig sammen med en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter. Sparekassen ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen.

Det er sparekassens målsætning, at den kapitalmæssige overdækning i forhold til det opgjorte solvensbehov og de til enhver tid værende kapitalbevarings- og konjunkturbuffere, skal udgøre mindst 1,5 %. Aktuelt udgør denne 9,6 %.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten, jf. nedenstående tabel, der dels viser tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier, samt sparekassens aktuelle tal for diverse grænseværdier.

Pejlemærke	Grænseværdi	Sparekassen
Sum af store engagementer	< 125 % af kapitalgrundlaget	16,4 %
Udlånsvækst p.a.	< 20 %	0,4
Ejendomseksponering	< 25 % af udlån og garantier	6,3
Stabil funding	Udlån / arbejdende kapital fratrukket obligationer med en restløbetid under 1 år < 1,00	0,3
Likviditetsoverdækning	> 50 %	395

Oplysninger om sparekassens ledelse

To af sparekassens bestyrelsesmedlemmer besidder udover ledelsesposten i sparekassen et antal øvrige bestyrelsesposter:

Bestyrelsesformand Peter Gammelvind	9 øvrige bestyrelsesposter
Bestyrelsesmedlem Andreas Beier	2 øvrige bestyrelsesposter

Sparekassen følger de kompetencekrav til bestyrelsen, som følger af den finansielle lovgivning. I overensstemmelse hermed vurderer bestyrelsen løbende, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring vedrørende sparekassens risici til at sikre en forsvarlig drift af sparekassen.

Sparekassens bestyrelse har i medfør af FiL § 70, stk. 1, nr. 4, vedtaget en politik for mangfoldighed. Det fremgår af denne, at sparekassen ønsker en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde. Særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervs erfaringer, køn og alder. Det vurderes, at den nuværende sammensætning af bestyrelsen imødekommer ønsket om mangfoldighed.

Bestyrelsesrapportering

Der er stor fokus på at sikre, at bestyrelsen modtager en tilstrækkelig risikorapportering herunder opfølgning på lovgivningens og ledelsesmæssige risikorammer. Rapporteringen til bestyrelsen foretages efter faste retningslinjer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering på alle væsentlige risikoområder.

Kapitalgrundlag

Sparekassens kapitalgrundlag andrager ultimo 2017 265,8 mio.kr. For en opgørelse af kapitalgrundlaget, herunder afstemning i forhold til sparekassens regnskabsmæssige egenkapital, henvises til note 20, side 28, i 2017 årsrapporten.

Sparekassen har ikke udstedt kapitalinstrumenter.

Kapitalkrav (solvensbehov) og solvens

Sparekassens metode til at vurdere, hvorvidt den interne kapital er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter, følger af sparekassens solvensbehovsrapport benævnt ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Opgørelse og beskrivelse af solvensbehovet findes i en selvstændig rapport på sparekassens hjemmeside.

Sparekassens solvensbehov er pr. 31. december 2017 fastsat til 10,2 %. Sparekassens solvens er opgjort til 21,2 % ud fra ovenstående kapitalgrundlag på 265,8 mio. kr. og samlede risikovægtede eksponeringer på 1.251,7 mio. kr.. Sparekassens solvens vurderes tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Sparekassen beregner de risikovægtede eksponeringer i henhold til standardmetoden. Nedenfor fremgår minimumskapitalkravet på 8 % for hver eksponeringsklasse:

t.kr.	Kapitalgrundlagskrav på 8%
Eksponeringer mod centralregeringer og centralbanker	0
Eksponeringer mod institutter	3.014
Eksponeringer mod selskaber	7.888
Detaileksponeringer	29.257
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	4.853
Eksponeringer ved misligholdelse	7.936
Aktieeksponeringer	2.816
Andre poster	1.883
I alt	57.647

Modpartsrisiko

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en modpart misligholder sine forpligtelser i henhold til en indgået finansiel kontrakt, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklet.

Sparekassen anvender solvensmæssigt markedsværdimetoden for modpartsrisiko, som følger kravene i CRR-forordningens artikel 274, til at opgøre eksponeringernes størrelse og risikovægtning for afledte finansielle instrumenter.

Ved markedsværdimetoden indgår markedsværdien af kontrakter med positiv markedsværdi og hovedstolene af samtlige kontrakter i kapitaldækningsopgørelsen. Markedsværdien af kontrakterne indgår med vægtene for de pågældende kontrakters restløbetid, og med vægten for de pågældende modparter.

I forbindelse med sparekassens fastsættelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov er der ikke afsat ekstra kapital til dækning af modpartsrisikoen, udover hvad der er indeholdt i kapitalgrundlagskravet på 8 pct., der er minimumskapitalgrundlag i henhold til 8+ metoden, som sparekassen anvender til at opgøre det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov.

I sparekassens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres, at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

Den positive bruttodagsværdi af finansielle kontrakter efter netting, jf. CRR-forordningen, artikel 273, stk. 8 udgør 5,9 mio. kr.

Værdien af sparekassens samlede modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden for modpartsrisiko, jf. CRR-forordningen artikel 274, er 2,6 mio. kr.

Kontracyklisk buffer

I lyset af finanskrisen og de procykliske mekanismer, der bidrog til dens opståen og forstærkede dens virkning, er der i CRR-forordningen indført krav om en kontracyklisk kapitalbuffer, der alene sættes i kraft i perioder med en overnormal udlånsvækst. Hensigten hermed er at sikre, at kreditinstitutter i perioder med økonomisk vækst opbygger et tilstrækkeligt kapitalgrundlag til at dække tab i kriseperioder.

Den kontracykliske buffer opbygges, når den samlede vækst i udlån anses for at bidrage til opbygningen af systemisk risiko, og nedbringes i kriseperioder. Buffersatsen fastsættes af myndighederne i de enkelte EU-lande. I Danmark fastsættes buffersatsen af Erhvervsministeriet på baggrund af udvalgte indikatorer, bl.a. udlån i forhold til BNP i Danmark.

I bilag 1 til sparekassens solvensbehovsrapport, som findes på sparekassens hjemmeside, er en geografisk fordeling af sparekassens krediteksponeringer samt opgørelse af den kontracykliske buffer. Den kontracykliske buffer andrager 0,14 % pr. 31. december 2017.

Kreditrisikojusteringer Sparekassen foretager nedskrivning på udlån efter reglerne i regnskabsbekendtgørelsen, når der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, som har en virkning for de forventede fremtidige betalinger. Nedskrivningen udgør forskellen mellem bogført værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger.

Sparekassen foretager en individuel vurdering af alle signifikante og bonitetsmarkerede udlån. Objektiv indikation for værdiforringelse anses for at være indtrådt, hvis et eller flere af følgende kriterier er opfyldt:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder,
- låntager overholder ikke indgåede betalingsforpligtelser,
- Sparekassen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller
- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Sparekassen foretager en gruppevis vurdering af alle udlån, der ikke nedskrives individuelt. Den gruppevise vurdering foretages på baggrund af en makroøkonomisk segmenteringsmodel, hvor inddelingen i homogene grupper efter kreditrisiko er baseret på udlån fordelt på sektorer og brancher. For hver gruppe er der fastlagt en statistisk sammenhæng mellem et antal forklarende makroøkonomiske variable (arbejdsløshed, boligpriser, antal konkurser, rente m.v.) og konstaterede tab. Det er således ændringer i de forklarende makroøkonomiske variable, som udtrykker, at der er indtruffet en objektiv indikation for værdiforringelse, som har en indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme.

Den samlede værdi af sparekassens eksponeringer efter nedskrivninger og før hensyntagen til kreditrisikoreduktioner.

Eksponeringernes værdi, t.kr.	31/12-2017	Gns. i 2017
Eksponeringer mod centralbanker	84.669	62.254
Eksponeringer mod lokale myndigheder	0	8.984
Eksponeringer mod institutter	134.360	93.754
Eksponeringer mod erhvervsvirksomheder	117.461	103.685
Eksponeringer mod detailkunder	848.121	792.828
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	180.074	162.550
Eksponeringer hvorpå der er restance eller overtræk	115.427	116.501
Aktieeksponeringer	35.199	34.078
Andre eksponeringer	280.201	236.358
I alt	1.795.512	1.610.992

Fordeling af krediteksponeringernes restløbetid:

1.000 kr.	Anfordring	0 – 3 mdr.	3 mdr. – 1 år	1 – 5 år	Over 5 år
Centralbanker	41.439	43.230	0	0	0
Lokale myndigheder	0	0	0	0	0
Institutter	53.375	5.972	0	0	75.013
Erhvervsvirksomheder	28.477	138	14.888	24.302	49.656
Detailkunder	72.071	116.420	218.596	198.215	242.820
Sikret ved pant i fast ejendom	6.240	6.151	32.328	24.358	110.995
Restancer eller overtræk	17.045	27.880	17.592	5.900	47.011
Aktieeksponeringer	35.199	0	0	0	0
Andre eksponeringer	255.221	0	1.600	781	22.599
I alt	509.067	199.791	285.004	253.556	548.094

Værdiforringer og nedskrivninger fordelt på brancher:

1.000 kr.	Udlån og garantidebitorer, hvorpå der er foretaget nedskrivninger/hensættelser	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdireguleringer og nedskrivninger i 2017
Individuelt vurderede udlån/garantier			
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	98.792	53.356	-1.790
Industri og råstofudvinding	692	539	-22
Bygge- og anlæg	8.833	4.971	-538
Handel	4.512	3.303	-193
Transport, hoteller og restauranter	2.615	1.092	-55
Information og kommunikation	690	581	-210
Finansiering og forsikring	0	0	-4
Fast ejendom	9.733	3.500	738
Øvrige erhverv	8.563	5.773	67
I alt erhverv	134.430	73.115	-2.007
Private	36.651	25.365	-2.584
I alt individuelt vurderet	171.081	98.480	-4.591
Gruppevis vurderede udlån/garantier			
Erhverv	228.947	1.291	
Private	267.385	370	
I alt gruppevis vurderet	496.332	1.661	

Bevægelser på værdiforringede fordringer som følge af værdireguleringer og nedskrivninger:

1.000 kr.	Individuelle nedskrivninger/-hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/-hensættelser	
	Udlån	Garanti-debitorer	Udlån	Garanti-debitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo på udlån og garantidebitorer	108.043	0	1.995	0
Bevægelser i året				
1. Valutakursregulering	0	0	0	0
2. Nedskrivninger/hensættelser i årets løb	12.108	0	0	0
3. Tilbageførsel af nedskrivninger/hensættelser foretaget i tidligere regnskabsår, hvor der ikke længere er objektiv indikation på værdiforringelse eller værdiforringelsen er reduceret	-15.412	0	-441	0
4. Andre bevægelser	4.544	0	107	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver	48	0	0	0
6. Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	-10.843	0	0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo på udlån og garantidebitorer	98.488	0	1.661	0

Behæftede og ubehæftede aktiver

Sparekassens har ikke haft behæftede aktiver i 2017.

Anvendelse af ECAI'er

Sparekassen anvender Standard & Poor's Rating Services som kreditvurderingsbureau (ECAI). Sparekassens datacentral SDC A/S modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Rating Services via Six Financial. Der foretages løbende it-opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Rating Services.

SDC har konverteret Standard & Poor's Rating Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin via Finanstilsynets konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer under standardmetoden for kreditrisiko iht. CRR artikel 111-134. Tabellen nedenfor viser Finanstilsynets konvertering af Standard & Poor's Rating Services' kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin for eksponeringer:

Kreditkvalitetstrin	Standard & Poor's kreditvurderingsklasser	Eksponeringer mod erhvervs virksomheder	Eksponeringer mod centralbanker m.v.
1	AAA til AA-	20%	0%
2	A+ til A-	50%	20%
3	BBB+ til BBB-	100%	50%
4	BB+ til BB-	100%	100%
5	B+ til B-	150%	100%
6	CCC+ og derunder	150%	150%

Sparekassens eksponeringer pr. 31. december 2017, hvor der er anvendt kreditvurderinger (t.kr.):

Eksponeringsklasse	Eksponeringsværdi inden risikovægtning	Eksponeringsværdi efter vægtning med kreditkvalitetstrin
Centralbanker	84.669	0
Institutter	96.463	33.923
Erhvervsvirksomheder	17.783	14.033

I sparekassens kapitalgrundlag er der fratrukket eksponeringer mod institutter med i alt 17.795 t.kr.

Eksponeringer med markedsrisiko

Nedenfor fremgår kapitalgrundlagskravene vedrørende markedsrisici pr. 31. december 2017:

Risikotype	Kapitalgrundlagskrav (8 %), t.kr.
Gældsinstrumenter	29.178
Aktier	1.736
Valuta	808
I alt	31.722

Operationel risiko

Sparekassen anvender basisindikatormetoden til opgørelse af kapitalgrundlagskravet til de operationelle risici. Ultimo 2017 indgår operationelle risici i de risikovægtede eksponeringer med 134,6 mio. kr., hvilket giver et kapitalgrundlagskrav (8 %) på 10,8 mio. kr. Sparekassen gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor, vil der blive taget højde herfor i sparekassens opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag (solvensbehovet).

Eksponeringer i aktier mv., der ikke indgår i handelsbeholdningen

Sparekassen har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. De løbende omfordelinger udgør i helt overvejende grad de handler, der gennemføres med selskabernes aktier. Dermed betragtes omfordelingerne som det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes derfor som omfordelingskursen (typisk indre værdi), og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser). Sparekassen regulerer på den baggrund

den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt - afhængigt af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Sparekassen har udover aktier i sektorselskaber aktier i selskaber i lokalområdet. Disse aktier er anskaffet ud fra et ønske om at støtte initiativer i lokalområdet, og sparekassen påtænker ikke at sælge disse aktier. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen og reguleringer i den bogførte værdi af aktierne tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Samlet bogført værdi i t.kr.	31/12-2017
Sektoraktier	52.678
Øvrige aktier	316
I alt	52.994

Samlet avance i t.kr.	Urealiseret	Realiseret	I alt
Sektoraktier	3.764	197	3.961
Øvrige aktier	24	2	26
I alt	3.788	199	3.977

Eksponeringer for renterisiko i positioner uden for handelsbeholdningen

Sparekassen har ingen væsentlige fastforrentede indlån og udlån, hvilket gør at sparekassens renterisiko er minimal. Pr. 31. december 2017 er den samlede renterisiko uden for handelsbeholdningen opgjort til t.kr. 75. I sparekassens solvensbehovsproces vurderes yderligere, om sparekassens samlede renterisiko medfører, at der skal afsættes yderligere kapital. Renterisikoen uden for handelsbeholdningen stresses i disse beregninger med en renteændring på 2 procentpoint kombineret med et tip af rentekurven.

Aflønningspolitik

Sparekassens bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik for sparekassen, som er godkendt af repræsentantskabet. Sparekassen udbetaler ikke variable løndelev til bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere.

Sparekassen har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med sparekassens forretningsstrategi, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel.

Bestyrelsen har nedsat et aflønningsudvalg, der forbereder bestyrelsens arbejde vedrørende aflønning. Aflønningsudvalget består af den samlede bestyrelse.

Ingen personer i sparekassen har en løn på over 1 mio. EUR i regnskabsåret.

Gearingsgrad

Gearingsgraden beregnes som kernekapital sat i forhold til sparekassens uvægtede eksponeringer.

På nuværende tidspunkt er der ikke fastsat et lovkrav om en maksimal gearingsgrad, men i EU-Kommissionens forslag til revision af CRR og CRD IV stilles der forslag om indførelse af et gearingskrav for alle institutter på 3 %, svarende til en maksimal gearing på 33 gange kernekapitalen.

Overvågningen af gearingsgraden indgår i sparekassens løbende risikoovervågning og rapporteres løbende til bestyrelsen.

Sparekassens gearingsgrad pr. 31. december 2017 er 11,35%.

Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker

Et væsentligt element i styringen af sparekassens kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte engagementer ved at tage pant i sikkerheder.

De hyppigst forekommende former for pantsætning er pant i fast ejendom og i finansielle aktiver i form af aktier, obligationer og investeringsbeviser.

Sparekassens kreditpolitik og forretningsgange sikrer en løbende overvågning af sikkerhedernes værdier, og at værdiansættelsen af sikkerhederne foretages under hensyntagen til sikkerhedernes realisationsværdier.

Sparekassens aftaler med kunderne om sikkerhedsstillelse sikrer, at sparekassen har adgang til at realisere ejendomme og værdipapirer, såfremt kunderne ikke opfylder sine betalingsforpligtelser over for sparekassen.

Sparekassen har således faste procedurer for forvaltning og værdiansættelse af de finansielle sikkerheder, der medfører, at sparekassen har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån. De pågældende procedurer er en integreret del af den almindelige risikoovervågning.

Sparekassen anvender i overensstemmelse med reglerne i CRR finansielle sikkerheder til afdækning af kreditrisikoen. Skemaet nedenfor viser for hver eksponeringsklasse værdien af kreditrisikoreducerende finansielle sikkerheder.

Eksponeringsklasse	Sikkerhedens værdi, t.kr.
Detailkunder	16.546
Restance eller overtræk	1.483
I alt	18.029